

35420

Noodpakket banen en economie

Nr.

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg
Vastgesteld

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat heeft een aantal vragen en opmerkingen aan de minister van Economische Zaken en Klimaat voorgelegd over de integrale voortgangsrapportage steunpakket met focus op NOW, TVL en fiscale steun (Kamerstuk 35420, nr. 513).

De vragen en opmerkingen zijn op 17 november 2022 aan de minister van Economische Zaken en Klimaat voorgelegd. Bij brief vanzijn de vragen beantwoord.

Voorzitter van de commissie,
A.H. Mulder

Adjunct-griffier van de commissie,
Van Dijke

Inhoudsopgave

- I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**
- II Antwoord / Reactie van de minister**

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben dankbaar kennisgenomen van de onderhavige brief. Deze leden zijn het kabinet zeer erkentelijk dat er nu voor het eerst een integrale voortgangsrapportage ligt van het coronasteunpakket. Dit draagt bij aan de controlefunctie van de Kamer, dit mede in het licht van de aanbevelingen van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag en de Tijdelijke commissie Uitvoeringsorganisaties. Gezien de enorme omvang en complexiteit van de steunmaatregelen hechten deze leden er veel waarde aan om ook veel aandacht te besteden aan een goede, zorgvuldige en menselijke afhandeling van de steunmaatregelen. Zij hebben enkele vragen over deze brief.

De leden van de VVD-fractie lezen dat er niet lichtzinnig is overgegaan tot ambtshalve vaststelling ten aanzien van de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). Welke stappen worden er gezet om ondernemers te verzoeken informatie aan te leveren voor een vaststellingsverzoek? Is bij het kabinet bekend waarom ondernemers geen informatie aanleveren? Kan het kabinet aangeven hoe er wordt omgegaan met wijzigende gegevens vanuit de Belastingdienst bij een ambtshalve vaststelling? Wanneer een ondernemer zijn gegevens wijzigt bij de Belastingdienst conform de mogelijkheden die daarvoor zijn, wat gebeurt er dan met de ambtshalve vaststelling?

De leden van de VVD-fractie lezen dat er bij het niet delen van informatie overgegaan wordt tot ambtshalve toetsing. Kan er beschreven worden hoe de ambtshalve toetsing plaatsvindt? Wordt er na de toetsing ook getracht contact op te nemen met ondernemers?

De leden van de VVD-fractie lezen dat er voor 4.072 TVL-aanvragen een lager bedrag zal worden toegekend. Deze leden vragen hoe het kan dat er voor 4.072 aanvragen een lager bedrag wordt toegekend en dat ondernemers dus een bedrag terug moeten betalen. Kan het kabinet eventuele beweegredenen nader uiteenzetten? Is dit een gecalculeerd gedrag geweest of zijn het verkeerde inschattingen?

De leden van de VVD-fractie lezen dat in 80,5% van de gevallen een nabetaling door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) is uitgekeerd ten aanzien van de TVL. Waarom was het initieel toegekende bedrag lager ingeschat? Welke verklaringen zijn hiervoor te geven? Is er verschil in het percentage nabetalingen per regeling? Met andere woorden, moet er minder of meer worden terugbetaald in bepaalde TVL-periodes?

De leden van de VVD-fractie lezen dat 19% van de aanvragen van de startersregelingen is afgewezen. Wat was de reden voor afwijzen? Kan hier nader op in worden gegaan? Waarom is maar 80% van de aanvragen toegekend dan wel afgewezen? Waar hangt die overige 20% op? Wachten deze ondernemers nog steeds op een beslissing?

De leden van de VVD-fractie vragen in zijn algemeenheid of er coulant met deze terugbetaling omgegaan kan worden, mede gelet op de torenhoge inflatie en stijgende energierekening. Kan het kabinet hierop reflecteren?

De leden van de VVD-fractie verzoeken het kabinet om meer duiding van het bedrag aan TVL-terugbetaling dat nog niet is voldaan. Dit betreft een fors bedrag, welke dus nog niet in een betalingsregeling is opgenomen. Wat is hiervoor de reden?

De leden van de VVD-fractie krijgen signalen dat er knelpunten zijn met organisaties met een bv- of nv-constructie die een afwijzing van de TVL hebben ontvangen. Kan het kabinet aangeven hoe wordt omgegaan met organisaties met een dergelijke constructie en wat de afweging daarin is geweest, gelet op het doel van de TVL-regeling?

De leden van de VVD-fractie merken op dat, in tegenstelling tot bij de TVL-subsidies, de subsidie in het kader van de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) op nihil is gesteld bij het uitblijven van een vaststellingsverzoek. Deze ondernemers zullen het eerder ontvangen bedrag moeten terugbetalen. Kan het kabinet toelichten waarom hier niet over wordt gegaan op ambtshalve vaststelling, maar bij de TVL wel? Is het kabinet bereid om hier één lijn in te trekken en de vaststellingen op een ambtshalve wijze te doen? Kan het kabinet reflecteren op de reactie van deze ondernemers nadat hen bekend is gemaakt dat ze het bedrag moeten terugbetalen?

De leden van de VVD-fractie vragen hoeveel gebruik er wordt gemaakt van de mogelijkheid tot verlenging van de betaaltermijn voor de belastingschuld? Kan het kabinet dit nader onderbouwen? Deze leden vragen of de eis van de nadere motivering voor het verlengen van de betaaltermijn niet een onevenredig grote last legt op ondernemers. Kan het kabinet hierop reflecteren?

De leden van de VVD-fractie hebben signalen gekregen dat de invorderingsrente na verloop van tijd mogelijk ook boven het reguliere tarief zal stijgen. Deze leden vragen of deze signalen correct zijn en of het kabinet het met hen eens is dat de rente niet hoger dient te worden dan het reguliere tarief?

De leden van de VVD-fractie hebben signalen gekregen dat er extra kosten moeten worden gemaakt door ondernemers om te voldoen aan de voorwaarden om extra belastinguitstel te krijgen van vijf naar zeven jaar. Deze kosten zitten hem onder andere in accountskosten of een derdenverklaring. Kan het kabinet hierop reflecteren? Worden deze signalen herkend? Hoe is de renteopbouw bij een verlenging naar een terugbetalingstermijn van zeven jaar?

De leden van de VVD-fractie lezen dat er een groot verschil is tussen het aantal aanvragen van belastinguitstel en het aantal gevallen dat uitstel ook daadwerkelijk wordt verleend. Welke verklaringen heeft het kabinet hiervoor?

De leden van de VVD-fractie lezen dat het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) in 65 gevallen de ondernemers in het gelijk hebben gesteld. Kan het kabinet een overzicht geven van de onderwerpen waarop dit is gebeurd? Welke beleidswijzigingen of correcties heeft het ministerie doorgevoerd naar aanleiding van uitspraken van het CBb? Hoe blikt het kabinet terug op de rechtelijke uitspraken en correcties? Welke zaken hadden er anders ingericht moeten worden. Wat had voorkomen kunnen worden? Graag ontvangen deze leden een overzicht van onderwerpen van de genoemde 65 gevallen. Ook ontvangen zij graag een categorische bundeling van alle zaken die op dit moment nog lopen bij het CBb. De leden van de VVD-fractie zijn benieuwd of het kabinet de rechtelijke uitspraak in deze zaken per categorie ook wil afwachten of dat zij zelf proactief bereid is om beleid in het voordeel van de ondernemers aan te passen voordat de rechter een uitspraak doet. Graag zouden deze leden ook per onderwerp vernemen of er voor dergelijke zaken is gewaarschuwd in debatten in de Kamer. Het valt deze leden op dat het CBb ondernemers in het gelijk heeft gesteld op onderwerpen waar de Kamer aandacht voor heeft gevraagd en het kabinet voor heeft gewaarschuwd. Deelt het kabinet dit inzicht?

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de cijfermatige onderbouwing over het traject met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O). Dit roept enkele vervolgvragen op. Hoe verloopt een M&O-traject exact? Wordt er in dit traject rekening mee gehouden dat niet elke fout per definitie fraude of misbruik hoeft te zijn?

De leden van de VVD-fractie vragen of het mogelijk is om tussentijds de terugbetaaltermijnen van vastgestelde TVL, NOW of belastingen aan te passen, gelet op de veranderende economische vooruitzichten, stijgende energie- en grondstofprijzen en oplopende inflatie. Ondernemers die in het verleden voor een, met de kennis van nu, iets te ambitieuze terugbetaaltermijn hebben gekozen kunnen mogelijk in de knel komen. Is het kabinet dit met deze leden eens en is zij bereid om dit mogelijk te maken?

De leden van de VVD-fractie zijn tot slot benieuwd naar de werkzaamheden van de casuïstiektafel. Kan het kabinet hierop reflecteren? Hoe functioneert deze op dit moment? Hoeveel zaken of dossiers zijn hier reeds behandeld en in goede orde afgehandeld? Heeft de tafel voldoende mandaat om zaken goed af te handelen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties hebben kennisgenomen van de integrale voortgangsrapportage en danken het kabinet dat er nu een gezamenlijke voortgangsrapportage ligt van de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, van Economische Zaken en Klimaat en van Financiën. De leden hebben nog enkele vragen.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties lezen aangaande de TVL dat er opvallend weinig respons is op de ambtshalve vaststellingen door de RVO. Deze leden vragen of het kabinet kan inschatten wat hiervan de mogelijke oorzaken zijn.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties lezen dat in 80,5% van de vaststellingen de ondernemer nog een nabetaling van RVO ontving of dat de toegekende subsidie bij de verlening gelijk aan de vaststelling was. Deze leden vragen of het kabinet een uitsplitsing kan maken naar het aantal vaststellingen met een nabetaling en het aantal vaststellingen dat gelijk was aan de verlening.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties vragen wat inmiddels de status is van de vaststellingen van TVL Q4 2021, aangezien het vaststellen nog tot 31 oktober 2022 openstond.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties vragen of er al een eerste beeld is van het aantal gevallen dat is overgedragen aan het Centraal Justitieel Incassobureau en wat het beeld is over de afhandeling van deze vorderingen.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties hebben vernomen dat de RVO het voornemen heeft om een lijst te publiceren van alle ondernemers die TVL-steun hebben ontvangen, ook als deze steun onder de 100.000 euro ligt. Deze leden vragen aan het kabinet waarom hiervoor is gekozen, aangezien de Europese kaders dit niet verplichten. Deze leden vragen ook in hoeverre de Kamer hierover is geïnformeerd, terwijl ondernemers al wel brieven hierover op de deurmat hebben gekregen. Deze leden vragen of het kabinet vindt dat het publiceren van de TVL-gegevens, ook als het om een zeer gering bedrag aan steun gaat, proportioneel is en of het bijvoorbeeld wenselijk is om een redelijk grensbedrag te hanteren.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties lezen ten aanzien van de NOW dat het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) constateert dat er de laatste tijd meer gebruik wordt gemaakt van de maximale betalingstermijnen binnen de betalingsafspraken. Deze leden vragen wat hiervan de mogelijke oorzaken zijn en of hier bijvoorbeeld een link kan liggen met de economische ontwikkelingen en de gestegen energiekosten. Deze leden vragen ook of dit signaal risico's oplevert met betrekking tot de terugvordering.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties vragen of voor de juridische procedures bij de TVL en NOW aangegeven kan worden hoe de RVO lopende procedures aanpast als een ondernemer door het CBb in het gelijk wordt gesteld.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties vragen of het klopt dat het totaal aan openstaande belastingschuld bij de overige belastingsoorten (niet de vier grote belastingsoorten) ca. 0,6 mld euro bedraagt en welk deel van dit bedrag naar verwachting niet inbaar is. Deze leden vragen ook wat nu het beeld is over het totale bedrag aan openstaande belastingschuld dat naar verwachting niet inbaar is.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties vragen of nu goed wordt gecommuniceerd over de onlangs genomen extra maatregelen om maatwerk te bieden bij uitstel van coronabelastingsschulden. Deze leden vragen ook of er al een eerste beeld is van het gebruik van de extra mogelijkheden, zoals de langere betaalpauze. Deze leden vragen ook of op de website van de Belastingdienst nu duidelijk wordt gecommuniceerd over de mogelijkheden voor energie-intensieve ondernemers in het midden- en kleinbedrijf.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties lezen te aanzien van doelmatig en rechtmatig gebruik in tabel 10 dat het terug te vorderen bedrag vanwege M&O niet in de pas loopt met het reeds teruggevorderde bedrag. Deze leden vragen wat hiervan de oorzaak is en wat de verwachting is ten aanzien van het daadwerkelijk terugvorderen van het bedrag dat nog teruggevorderd moet worden. Deze leden vragen ook welke stappen worden gezet om het aantal daadwerkelijke terugvorderingen te verhogen.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties vragen of naast cijfers en percentages over onderzoeken en signalen ook een overzicht kan worden gegeven van de bedragen die zien op M&O van NOW-steun.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties vragen of de aanjager van oplossingen voor problematische, casuïstiekoverstijgende coronaschulden ook kijkt naar de samenloop met de energiecrisis. De overbrugging naar de openstelling van de Tegemoetkoming Energiekosten (TEK) voorziet namelijk onder andere in coulance van de Belastingdienst richting ondernemers in problemen. Deze leden vragen daarom in hoeverre hier samenloop is met coronaschulden en hoe ervoor wordt gezorgd dat energie-intensieve midden- en kleinbedrijven die ook nog kampen met coronaschulden bij de Belastingdienst zo goed mogelijk geholpen worden.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties lezen dat voor de uitkeringen in het kader van de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo) en de Bijstand voor zelfstandigen (Bbz) eind Q1 2022 nog in totaal 63.380 vorderingen open stonden voor een gezamenlijk bedrag van 132,6 miljoen euro. Deze leden vragen wanneer deze vorderingen naar verwachting zijn afgehandeld.

De leden van de CDA- en ChristenUnie-fracties lezen dat uit het tussenrapport Aanpak Jeugdwerkloosheid blijkt dat de toegenomen samenwerking in de regio's als positief wordt ervaren maar dat er wel verschillen zijn tussen regio's in de mate van samenwerking. Deze leden vragen of deze verschillen nader kunnen worden toegelicht en of aangegeven kan worden welke regio's op de goede weg zijn of juist nog een stap bij moeten zetten. Deze leden vragen ook welke maatregelen het kabinet gaat nemen om de samenwerking te bevorderen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van onderhavige voortgangsrapportage en danken het kabinet voor de geleverde inspanning. Genoemde leden zien in dat deze maatregel in tijden van crisis tot stand is gekomen en zodoende in korte tijd tot uitvoer heeft geleid. De leden van de SP-fractie hebben wel enkele vragen.

De leden van de SP-fractie vragen of er sprake is van een 'alles of niets'-aanpak, waarbij het gehele verleende geld terugbetaald moet worden bij een geconstateerde fout. Genoemde leden vragen het kabinet in te gaan op jurisprudentie waarin dit het geval is en of het kabinet kan

reflecteren of dit een gewenste, gepaste en proportionele methode is. De leden vragen wie de Staat vertegenwoordigd in een rechtsgang met betrekking tot bezwaren bij de steunpakketten. Zij vragen hoeveel rechtszaken hierover lopen. Zijn er rechters die bij hun uitspraak verwijzen naar de politiek om de proportionaliteit van de 'alles of niets'-maatregel aan te passen. Deze leden vragen het kabinet deze vragen te bezien in het licht van het toeslagenschandaal.

De leden van de SP-fractie vragen of er toetsing en controle plaatsvindt bij ondernemingen die werkzaamheden hebben verplaatst (bijvoorbeeld thuisbezorg-maaltijden) naar een andere rechtspersoon (of een nieuwe rechtspersoon voor hebben opgericht) om vervolgens de volledige steun op het originele adres aan te vragen. De leden vragen hoe deze toets wordt vormgegeven. De leden vragen het kabinet uit te leggen of er ook controle plaatsvindt of de omzetcijfers kloppen.

De leden van de SP-fractie constateren dat een groot gedeelte van de ambtshalve vaststellingen op 0 uitkomt, wat betekent dat het gehele bedrag terugbetaald dient te worden. De leden vragen waarom besloten wordt om ambtshalve de vaststelling op 0 te stellen en waarom dit voor een groot gedeelte, 7713 van de 11785, geldt. Welke toetsing vindt er plaats om tot een dergelijke ambtshalve vaststelling te komen?

De leden van de SP-fractie lezen in de brief dat er weinig respons plaatsvindt op de ambtshalve vaststellingen en vragen waarom dit is en wat er gebeurt om toch in contact te komen.

De leden van de SP-fractie constateren dat er is gekozen om ondernemers met een belastingschuld van minder dan 10.000 euro niet in aanmerking te laten komen voor een verlenging. Waarom is dit?. De leden vragen het kabinet uit te leggen of dit niet juist een nadelig effect heeft voor kleine ondernemers, die gepoogd hebben hun schuld laag te houden.

De leden van de SP-fractie vragen of het mogelijk is om de betaalpauze die verruimd is naar zes maanden ook versnipperd in te zetten is in plaats van eenmalig voor (maximaal) de volledige periode.

II Antwoord / reactie van de minister